ՅԱՍՆԵՒԻՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1925 | ՇԱԲԱԹ | 25 ՅՈՒՆՎԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 6 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԱՑՄԱՆՔ

[illegible]

20 փարա

ԳԱՑՄԱՆՔ

[illegible]

20 փարա

Կ. ՊՈԼԻՍ 24 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Սահակ Խոչէն Միրզայեան քանիցս փորձով տեսաւ թէ Պոլսոյ Պատրիարքական ընտրութիւնք երբեք. Հայոց միաձայնութեամբ կատարուած չեն. մանաւանդ նախանձուն կատարուեցան, եւ նոյնպէս պէտք կատարուին ապագային. նոյնպէս կը հաւատայ թէ Պատրիարքական ընտրելեաց վրայ երբեք համաձայնութիւնք եւս. սովորաբար եւ ճանապարհ պէտք է համաձայն լինին բոլոր կողմերուն։

Խոչէն Միրզայեան ցաւ. չէրբայ եւ այսինքն մի կուսակցութեան համաձայնութեան գէթ վարելոյ, թէև անձնացն ուշագրութեանց նուիրուած է ազգակցացն ծառայելոյ կարեւոր խնդրոյ մէջ. . . . Օրմանեան Մ. Հայրապետին ատենէն կանուխ է այսպիսի համաձայնութեան մ՚ենթադրել. սակայն հանդիսաւ թող չինի այդ. մանաւանդ թէպէտ գիտենք թէ Տեր. Օրմանեան իրեն առանց խոհական ընթացք մը բռնած է. այն է առաջնորդական պաշտօն մը վարէ. մինչ իրեն ցաւ անոն ընտրութիւններէ խոյս տուած է. Խոչէն Միրզայեան եւ պէտք է ցանկայ Օրմանեան Մ. Հայրապետին. թող ընդունի առաջնորդական պաշտօն մը. եւ գործով ցուցնէ իր կարողութիւնը, Թերեւս նոր գործունէութեան մը կարգաւորելն իրեն չեն մտաւորութեան մէջ, եւ մեզ ցանկալ առ իր յաջողութեան վրայ եղած գովասանութիւնները։ Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՌՈՒՄԷԼԻԻ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Յանկարծ երկար ժամանակ մի-ջնորդութեան ներքեւ պէտք լինին Արեւելեան Ռումելիի յեղափոխու-թեան ծագման պատճառները եւ այն պատասխանատուութիւնն որ կ՚ինայ այն գինուորա-քաղաքական տարածքին մէջ եւս գերմանիոյ վրայ։

Առաջին այն գլխաւոր խնդիրն այդ վերայ այժմ կառավարութեան յառաջէր ի Փիլիպէ կը վերին համաձայնական թերթերը. Հնաւ կառավարութեան մտնելու կը յանգիմանէ կառավարութեան թերթերը. Սէլիմնեայի նախատակարանի ժամանակ. նոյ. 19 էն. Ռուսաստանի բռնակալն մէջ ի Սոֆիա կոչմունք համար այն ժողովը յորում Հնէտէլեւոյ պաշտօնէի-րը տրուեցան. 1. Իշխանը պէտք իշխոյ իր իշխանութենէ. 2. Ռուսիոյ պաշտպանութիւնը պէտք խնդրել. 3. Նախապատութիւնը պէտք առաջարկե եւ առժամանակեայ կառավարու-թեան մը պէտք հաստատուի. 4. Խաղաղութիւնը անմիջապէս պէտք կը-ցուի Սերպիոյ հետ եւ պէտք վճարուի Թուրքիոյ հատուցումը։

Առժամանակեայ կառավարու-թիւնը պաշտօն առաջ երթայ ինքզինքը Ռուսիոյ Կրեմնի մեսապա-տակետն որ նորընտրեալ Աղեքսանդր իշխանին յաջողեցաւ. նոյն թէ պա-տաւոր է մերժել զանի. Բայց արդ-հեռու, մեծապատիւ չափոյ այս յանձնարարութիւնը ի գործ դնել եւ թէ, միւս կողմանէ ալ, Սէլիմնեայի նախատակարան Պուլկարաց նախա-տակը եղաւ եւ մտաւ յարձակումը մերժելու Ռուսիոյն իշխանն որ այս գաղտ Սէլիմնեայի նախա-տակարանը մէջ կը գտնուէր, խռո-վութեան վերուժէկեալ լուրը. անմիջապէս Թուրքաց զօրաբանակ զայրացաւ. Վերա-դարձաւ ի Սոֆիա, ուր յետ մեծ մտա-ցէլոյ Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ քաղաքական գործակալներու. հետ իր ուժերը աստուծպիսի ու անմիջական Թուրքերն անշուշտ-ինչ տեսաւ հիւպատոսարաններն մ՚այն մէջ, յետոյ պատերազմական դաշնագիրն ու այլ բանակցութեան պաշտօնատարաց հետ խորհրդակցե-ցաւ եւ երկու ժամէ յետոյ մեկնե-ցաւ վաւերականէն ի Նախատակարան. Հայրն է երեւակայել թէ ինչպիսի վարութեամբ մը մէջ կը գտնուէր հա-զիւ մեծաւ թէ՝ իր աշխոյժ մտեր ի յայս թե եւ իր համբերական կարողու-թիւնը մը որ պատճառ առթէ մը կ՚ըն-դունէր պաշտօնը։ Համար։

Ընդդիմադիր կուսակցութեան ղեկ. Նախիկին ընդհանուր Պ. Զան-քովի այս առթիւ Օսմանեան կողմերը, մը խօսքեր ըրած, մի զինուորական մէջ լսած է թէ, մէկութեան կարգաւոր երբեք մեծ ի առած չէր Պուլկարի մը ուղղեցին մէջ, եւ որոյ հետեւանքն Աղեքսանդր իշխանին զառ ոչ որ էր, Ընդդիմադիր կողման ծրա-րագիրը առ է. «Ռուսիոյ միջոցա-ւութիւնը Պուլկարիոյ վրայ»։ Վերա-դարձ Ռուս զօրավարաց ձեռաց մէջ եւ ազնուապետութեան պէտք է։

Առաջին այժմ նոյ փառաւոր ա-ռաջացուցանելու համար Աղեքսանդր իշխանին առաջ. 19էն յեղափոխու-թեան հետզհետէ յետոյ։

Աղեքսանդր իշխան, որ միշտ բա-րեկամական հաղորդակցութեան մէջ է Միլան թագաւորին հետ, երբեք գը-րուած չէ. ի Սոֆիա բանակէն ի վեր, չարչարելու հետապնդել ազգէ Սերպիոյ արդարական բնավեց. Թագաւորին ու ծննդեան տարեդարձին առթիւ. Անոր ժամանակ իր այս նուիրական պարտականութիւնը գործադրած է. Արդարեւ, Արարատ ամսոյն մէջ տեղի ունեցան այս առ-թիւ թագաւորին ու իր տղային տա-րեդարձն, եւ սոյն Աղեքսանդր իշ-խանին կողմանէ ալ մի հեռագիր ուղ-ղուած է ի Պելկրատ, ինչ որ քաղա-քականին մեծաւորին գորովոյ ստա-նանք։

Ուրիշ նշանակելի դէպք մի եւս. Անցեալ շաբաթ Սոֆիոյ մէջ գտնուող Ռուսաց պաշտօնեայք կը վկայեն թէ, Սէլիմնեայի մէջ անդրութեան պաշ-տօնատարութիւնները անհետեցան. եւ որդէն Սէլիմնեայ երկար ժամանակէ ի վեր զինուորական փորձութեանց ենթակայ էր. մինչեւ Պուլկար զօ-րաց վարժութիւնները միայն Սոֆիոյ չէզոքացը տեղի կ՚ունենային։

Առաջին օրը էին Արեւելեան Ռումելիի յեղափոխութեան ծագման վրայ մեծարի կարծիքներն, զոր մի առ մի յայտնեցինք։

Այսօր, ինչպէս մենք, նոյնպէս եւ Մայրաքաղաքիս Թուրք մամուլը խնդ-րութեամբ կ՚ողջունէ Ռ. Դրան եւ Պուլկարիոյ իշխանին միջեւ եղած համաձայնութիւնն, որոյ կարգադրու-թիւնն իրբեւ անյուսալի խնդիր մը ներառուած էր մեծ տէրութիւններէն։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նախընթաց իրիկուան մայրաքա-ղաքիս մէջ եղած զրոյցի մը նայելով, Անգլիա եւ Գերմանիա արդէն ծա-նուցած են Բ. Դրան թէ պատրաստ են համաձայնելու այս խնդոյ Ս. Փա-շայ Ներկայացուցչաց. խորհրդակ-ցութեամբ քննելու համար կառա-վարութեան եւ Աղեքսանդր իշ-խանին միջեւ կնքուած կարգադրու-թիւնն։

Միւս կողմէ կը հաւաստի թէ Ռուսիա ինչ ինչ առարկութիւններ պիտի ընէ դաշնագրին մէջ Աղեք-սանդր իշխանին անունը նշանակուած ըլլալուն վրայ. Միացումը ընդունելու-թեան անոնց կենաց առեղի բա-նաւոր պիտի ըլլար եթէ կարգա-դրութեան մէջ Պուլկարիոյ իշխա-նին հետ բաւէր՝ եւ ոչ թէ Աղեք-սանդր իշխանին հետ անուամբ, որ կը տեղէ Սոֆիայի բոլոր վճարումները. Ռուսիա կ՚ուզէ որ դաշնագրին այս մասը փոփոխուի։

Կը փոխանցէն՝ որ այն առարկու-թիւններն, ինչ որ ինչ չըլլար անձնա բայց թէ ինչ մը մեծ գաղափարական ապասարն ըսել, որ կ՚ըսուի թէ, փոփոխիքն կարծիքին յուշ ըրած անոնց թէ այն առարկութիւնք եւ բեռը երած չլինին, առաջնորդ Պէրլինի գաղտնիքին առաջուրաց մեջ տէրութիւնք. Բ. Դրան միջնին ձայնացուցին մէջ յառանուած փոփոխին չհասնելու զիտուի մը յայտնած չեն զօրք։

—Նախընթաց օր գեղագանատանց առաջին թարգմանին Բ. Դրան երկրորդ տեսակցեցան առաջին գործոց նախարար Սայիտ փաշային եւ իր Վեհ. խորհրդականին հետ։

—Ռուսաստանի չարժման Թերթը ըսաւ թէ Թուրքերէն պարբերական հանդէս մը պիտի սկսի հրատա-րակել։

—Պաշտօնական գործոց նախարար Սէրվէր փաշայի նախագահութեան ներքեւ գումարեալ յանձնաժողովն նախընթաց օր գումարեցաւ։

—Պաշտօնական աղբ. մը կը ծա-նուցանէ թէ անշուշտ կայսերական վարժապետութեան պաշտօնագրոց (թանթրուն) վրայ փակցուելիք դրոշ-մաթղթերը քաղաքապետութեան պաշտօնական կնիքը պիտի կրեն ան-դրանիս։

—Աֆղանցւոց եւ Մասոնի Զաֆէր դրամատուներն յանձնեցան, մին ի Սէ-լանիկ եւ միւսն ի Իզմիր։

—Բերի Պաշա յղուցին կը հաղոր-դէ գիտնալ թէ, տէրութիւնք հա-մաձայնած են ըստ ինչ համար որ Պալքանեան հարցերը կանոնաւորա-պէս վճարուին։

—Աւստրիական Հունգարական խորհրդարանը նախընթաց օր յառաջ տարեր նոր գումարելով որոշեց հրատարակութեան դադարին եւ զինուորաց երկիր մտնելու համար արգելք 18 ժամուան ժամանակին, եւ իր այս որոշումն հեռագրաւ ծանուցանէ բոլոր տուչական կայարանաց։

—Կը կարծուի թէ Պ. Զանոֆ մի քանի օր ետք պիտի մեկնի Մայրաքա-ղաքէն. տեղեկագիր որ բոլոր տէրու-թիւնք պատմական, Բ. Դրան Թուրքաց Պուլկար պաշտօնագրին նը-կատմամբ գրած ծանուցագրին։

—Սելանիկէն հասած վերջին լու-րեր կը ծանուցանեն թէ բարական կառավարութեան Սէլիմնեայի երկու-թուղթով մեկնիլ են ի Սէնիցէ. (Պա-նա) նոյնպէս մեծ քանակութեամբ առաջնորդք գրիւած են Մօց.

—Պաթուպայէն յունվ. 29 թուով

անգլիոյ հեռագիր մը կը ծանուցա-նէ թէ Պարտարջէմեքէ իշխանն, որ հեռացած է զանին, դէպի Եւրոպա ուղեւորութեան եղած է։

—Մանկոեքար ասող աղբիւրէ քաղուած իր մաքսատուն ծերակու-թեանց յանձն կը ծանուցանէ թէ մեծ տէրութիւնք արդէն բանակցի յայտնած են Բ. Դրան թէ իրենք կը համաձայնին իրենց մէջ Թուրքաց Պուլկարաց կարգադրութիւնն քննելու եւ ընդունելու պաշտօն ունենալ գեսպանաժողովոյ գումարման համար. եւ կը կարծէ զինուոր թէ մի-այն Ռուսիոյ պատասխանն դիմացու-ցիչ չէ։

—Թուրքօ Պուլկար պաշտօնագը-րին արտաքոյ թուրքթեանց Անկախեան կայսերական կառավարութեան վե-րադարձուցեցը հրամանն ինչպէս գրե-գրեաց մէջն է տարեկանին. 8,000 ընտիր Փիլիպէի Նահանգէն կը պարունակէ 90 փոքր գիւղեր եւ 30,000 բնակիչ։

—Պոլլոյէն հասած մանաւոր լուրեր կը ծանուցանեն թէ Պուլկա-րիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ հաշտութեան բանակցութիւնք սկսած են անդ։

—Արեւելեան խոցոյ նշանաւոր Կամոսներին նախարարութեան բանա-կի քաղաքականութեան մասին Մայ-րաքաղաքս հասած լուրերն խիստ զօհացուցիչ են։

—Պէլկրատէն կը գրեն թէ եթէ Պուլկարիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ հաշ-տութեան բանակցութիւնք, համա-ձայնութեան մը կը յանգին Ռարթնա-հայ կամ Պէլկիա իբրեւ իրաւարար պիտի ընտրուի Սերպիոյ կողմէ։

—Վառն Մանճա, փաշա Պուլկէչ երկրպագու համար Ռուսիոյ Հանգի-տած միջոցին կառավարին եւ քաղա-քականութեան յղմանելի նախագահն եւ ուրիշ պաշտօնեայք մեծ պատւոյ ընդունիլ են զինք։

—Սոյդ աղբիւրէ քաղուած տե-ղեկութեանց նայելով Դարատայի Նիւշիմ իշխանին ի փարիզ ուղեւո-րութեան նպատակն է ամենափարթ ժամանակաւորացի մէջ Դարատայի բանակին համար զինուց եւ ռազմա-մթերաց յանձնումն տալ հոգեալ։

—Պոլլերական կառավարութիւ-նըն 40,000 Պէրտանի հրացան յանձ-նարարած է, եւ 18 հազար Պրուսի թնդանօթներ ալ ընդունած է, որով իր Պրուսի թնդանօթաց թիւն կը հասնի 178ի։

—Փիլիպէէն կը ծանուցանեն թէ պար․ կուսակցութեան Ռադոսլաւովի զօրավարն յունվ. 31ին անդ հասած Ռումելիոյ զօրաց երկու գունդեր կարգաւորու-թեան ձեռնարկելու համար։

—Մարտիրոսեան Աթէնքէ լուր բաղ ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հետաքննութեան 3 գնդեր տեղի ունե-ցեր են անդ. Հելլենական կառավա-րութեան պաշտօնական լուրերն խնդ-րեր է։

—Երեկ Հայոց ընկերութեան մե-րավորաց միջոն յաղթեան մայրաքա-ղաքս բերաւ 330 Հունգարական ընտ-րիր ձիեր Յուն. թնդանօթաձիգ զօ-րաց համար։

—Արտաքին լրագիրներէն կի-մանանք թէ Յոյները մերժեց կոյս-սեր անգլիոյն երկրային ապրիլ-ագրու-թեան մանրապէս ուղեւորութիւն մը պիտի ընէ յոյնեքայ. Պետաւ առ-աջնորդ տարի անոր վերջերն մի-ջնոյ պէտք վերադառնայ։

—Դանիէլէն Լոնտրայի լրագրաց

[illegible] 16 000 [illegible]

—Պ. [illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible]

[illegible] 3 [illegible]

—[illegible]

—[illegible]

—[illegible] 1 200 [illegible] 32 [illegible]

[illegible]

ՀԵՌԱԳԻՐ

[illegible] 4 յունիս.

[illegible]

[illegible] 4 յունիս.

[illegible]

—

[illegible]

[illegible] 29 յունիս.

[illegible]

[illegible] 30 յունիս.

[illegible]

[illegible] (Գերմանիա) 30 յունիս.

[illegible] 10000 [illegible]

[illegible] 30 յունիս.

[illegible]

[illegible] 23 յունիս 86

. . . [illegible]

[illegible] (դեկտ. 26) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Մ. Գ. [illegible]

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

[illegible] 23 յունիս.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷՔՆԵՐ

[illegible]		16 11
» » [illegible]		16 15
» » [illegible]		16 12
[illegible]	[illegible] 56 25	
[illegible]	71 75	
[illegible]	291	

—

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ

[illegible]	[illegible]	100
[illegible] »	»	110 12
[illegible] »	»	87 28
[illegible]	»	90 13
[illegible]	»	81 10
[illegible]	»	9 11
» [illegible]	»	59 15
[illegible]	»	8 25
[illegible]	»	107 50
[illegible]	»	106 5
[illegible] »	»	101
[illegible]	»	105
[illegible]	»	102 25
[illegible]	»	92 30

[illegible]

—[illegible]

[illegible]

[illegible]

—[illegible]

[illegible]

—[illegible]

[illegible]

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

[illegible]

Այս վաճառատունն որ 1883 [illegible]

[illegible]

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Ռ. Թ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՄԱՐԴԻԿ ԵՒ ԻՐՔ

[illegible]

ԹԱՆԱԼԻ

[illegible]

[illegible]

Գինն է 10 ղրշ.

ՀԱՄԱՌՕՏ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

[illegible] 1871 [illegible] Գինն է 6 ղահեկան.

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ

[illegible]

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

[illegible]

ՀԻՒԱՆԴԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄԸ

[illegible] 500 [illegible]

[illegible]

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
ԵՒ
ՍԻՐՈՒՆ ՋԷՕՍԱՐԱՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔԸ

[illegible] ԹԻՐԱԿԱՆ [illegible] ՄԱՆԿԱՆՑ ԳՐՔԻՆ [illegible]

Գինն 2 դահեկան

[illegible] 0.0.15 [illegible]

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ
ԳԱՂԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

[illegible]

[illegible] 13, [illegible]

[illegible]

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

[illegible] 100 հատը 10 դհկ. [illegible] Արամեան տպարան, Ցախըլեան խան 13 Կ. Պոլիս

ԱԶԴ

[illegible]

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
[illegible] թիւ 5

— 18 —

[illegible]

ԴԼԽՈՒ Գ.

[illegible]

— 19 —

[illegible]

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ԻՐ ԳԱՐՈՒՆԱԿԷ

[illegible]

[illegible]

Ն. ՏԻՒՔՉԵՆՃԵԱՆԷ

[illegible]

Գին [illegible] 23 ղր.